מהדורה למורה – הכנה למבחן

- מטרה: חזרה מסכמת לקראת המבחן על ארבעת הנושאים.
- זמן מומלץ: 35 דקות
- מסלול: חנ״מ · חט״ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/mivchan.html

הנחיות להפעלה

- דף הכנה למבחן – מבוסס על ארבעת נושאי המבחן באתר (נאורות, אמנציפציה, מהפכה תעשייתית, השכלה), באותו מבנה: ידע ומושגים, ציר זמן ומקור, הבנה וכתיבה.
- לוודא: שנת פרסום 'מסה על הסובלנות' של וולטר – 1763
- לוודא: 'שתי מסות על הממשל' של לוק – 1689 (שנת ההדפסה; על השער 1690)
- לוודא: שוויון ליהודי אוסטריה-הונגריה – 1867 (החוקה של דצמבר 1867)
- לוודא: שנות חייו של קלרמון-טונר 1757–1792
- לוודא: 'הצו המביש' של נפוליאון – 1808 (ל-10 שנים)
- לוודא: שנת המצאת ה'ג'ני הטווה' – בסביבות 1764–1765 (פטנט 1770)
- לוודא: פטנט וואט – 1769; מנועים מסחריים – 1776
- לוודא: פטנט הנול המכני של קרטרייט – 1785
- לוודא: שנות חייו של נפתלי הרץ ויזל 1725–1805
- לוודא: 'הקיצה עמי' של יל"ג – 1863 (פורסם 1866)
- לוודא: 'חינוך נערים' בברלין – 1778
- לוודא: שנות פרסום תרגום מנדלסון 1780–1783
- בגרסה זו: פחות פריטים, בנק מילים, אותיות גדולות. אפשר להקריא כל שאלה בקול.
- אין צורך במגבלת זמן; מומלץ לעבוד חלק אחר חלק.

מפתח תשובות

ידע ומושגים

#	תשובה
1	א – היכולת האנושית לחשוב, לשפוט ולהסיק מסקנות באופן הגיוני – בסיס הידע לפי הנאורות.
2	א – מתן שוויון זכויות אזרחיות ופוליטיות לקבוצה שהייתה מופלית, כאן – ליהודים.
3	ג – החלפת עבודת ידיים בעבודה של מכונות.
4	א – תנועה יהודית שקראה לשלב השכלה כללית ותרבות אירופית בחיים היהודיים.

מיון מושגים לפי נושא

#	תשובה
עידן הנאורות	ריבונות העם
האמנציפציה	'העסקה' של האמנציפציה
המהפכה התעשייתית	עיור
תנועת ההשכלה היהודית	'המאסף'

ציר זמן

#	תשובה
1	מונטסקייה מפרסם את 'רוח החוקים' – הפרדת רשויות
2	ריצ'רד ארקרייט פותח מטווייה ממוכנת בקרומפורד
3	נפתלי הרץ ויזל מפרסם את 'דברי שלום ואמת'

#	תשובה
4	שוויון זכויות ליהודים הספרדים-הפורטוגזים בצרפת

נכון או לא נכון

#	תשובה
1	נכון
2	נכון
3	לא נכון – השנה הנכונה: 1783–1784
4	לא נכון – השנה הנכונה: 1848

כותבים

#	תשובה
—	תשובה אישית: רעיון מרכזי ברור, נימוק/דוגמה, משפטים שלמים

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

הכנה למבחן – דף תרגול

בנק מילים – אפשר להיעזר

ריבונות העם | 'העסקה' של האמנציפציה | עיור | 'המאסף'

חלק א' – ידע ומושגים

הקיפו את ההגדרה הנכונה.

1. מה פירוש המושג "תבונה (רציונליזם)"?

א. היכולת האנושית לחשוב, לשפוט ולהסיק מסקנות באופן הגיוני – בסיס הידע לפי הנאורות.

ב. העיקרון שהסמכות העליונה במדינה שייכת לעם ולא למלך.

ג. נכונות לאפשר לבני דתות ואמונות שונות לחיות לפי דרכם בלי רדיפה.

2. מה פירוש המושג "אמנציפציה"?

א. מתן שוויון זכויות אזרחיות ופוליטיות לקבוצה שהייתה מופלית, כאן – ליהודים.

ב. צו של יוסף השני (1782) שהקל על היהודים באוסטריה ודרש מהם השתלבות בתרבות המדינה.

ג. ניהול עצמי של הקהילה היהודית: בתי דין, גביית מסים ומוסדות חינוך משלה.

3. מה פירוש המושג "מיכון"?

א ריכוז עובדים ומכונות במבנה אחד, תחת פיקוח ובשעות עבודה קבועות.

ב מעמד בעלי ההון, הסוחרים ובעלי המפעלים, שהתחזק בתקופה.

ג החלפת עבודת ידיים בעבודה של מכונות.

4. מה פירוש המושג "השכלה"?

א תנועה יהודית שקראה לשלב השכלה כללית ותרבות אירופית בחיים היהודיים.

ב כתב העת העברי הראשון של המשכילים, שהחל לצאת לאור ב-1783–1784.

ג מונח של ויזל לידע הכללי – מוסר, שפות, מדעים ומקצועות.

חלק ב' – מיון מושגים לפי נושא

כתבו כל מושג בעמודת הנושא שלו.

'העסקה' של האמנציפציה | **ריבונות העם** | **'המאסף'** | **עיור**

עידן הנאורות	האמנציפציה	המהפכה התעשייתית	תנועת ההשכלה היהודית

חלק ג' – ציר זמן

מספרו את האירועים לפי סדר הזמן.

מספר	שלב
____	שוויון זכויות ליהודים הספרדים-הפורטוגזים בצרפת
____	נפתלי הרץ ויזל מפרסם את 'דברי שלום ואמת'

מספר	שלב
____	מונטסקייה מפרסם את 'רוח החוקים' – הפרדת רשויות
____	ריצ'רד ארקרייט פותח מטווייה ממוכנת בקרומפורד

חלק ד' – נכון או לא נכון

סמנו ✓.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	הנאורות הייתה במאה ה-18 באירופה.	◯	◯
2	אמנציפציה היא שוויון זכויות.	◯	◯
3	בשנת 1848: מתחיל לצאת לאור כתב העת 'המאסף'.	◯	◯
4	בשנת 1783–1784: מרקס ואנגלס מפרסמים את 'המניפסט הקומוניסטי'.	◯	◯

חלק ה' – כותבים

בחרו נושא אחד מהמבחן וכתבו 3 משפטים: מה קרה, מתי, ומה השתנה.

כרטיס יציאה

הנושא שאני הכי מוכן/ה אליו:

הנושא שאחזור עליו:

שאלה לשאול את המורה לפני המבחן: